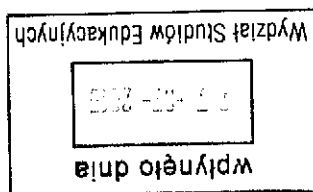

Prof. dr hab. Beata Przyborowska

Toruń, 10.07.2015

**Ocena dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego
Pani Dr Ewy Bochno przygotowana w związku z ubieganiem się o stopień doktora
habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.**

1. Informacje ogólne

Dr Ewa Bochno w 1991 roku uzyskała tytuł magistra pedagogiki, specjalność: pedagogika przedszkolna w WSP, w Zielonej Górze. **W 2003 roku** uzyskała tytuł naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki na Wydziale Nauk Społecznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego na podstawie dysertacji doktorskiej pt. *Rozmowa jako metoda oddziaływania wychowawczego. Z perspektywy doświadczeń nauczycieli i uczniów klas początkowych*. Promotorem rozprawy była prof. zw. dr hab. Maria Dudzikowa. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli prof. zw. dr hab. Maria Jakowicka (UZ) oraz dr hab. prof. APS Józefa Bałachowicz (APS).

Pani Dr Ewa Bochno przeszła tradycyjną ścieżkę rozwoju zawodowego nauczyciela akademickiego. Była asystentem w latach 1994 – 2002 w Instytucie Pedagogiki i Psychologii, WSP Zielonej Górze. W 2003 roku została adiunktem w Instytucie Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Zielonogórskiego, a od 2011 roku pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Pedagogiki Szkolnej UZ. Habilitantka ma również doświadczenie w kierowaniu zespołami ludzkimi w strukturach uniwersyteckich. W latach 2006 – 2010 pełniła funkcję kierownika studiów podyplomowych w zakresie: Arteterapia. I kolejno, w latach 2006 – 2007 pełniła obowiązki kierownika Zakładu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, Wydziału Nauk Pedagogicznych i Społecznych oraz w latach 2007 – 2009 była kierownikiem Pracowni Interakcji Społecznych UZ.

2. Ocena dorobku po doktoracie

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora Dr Ewa Bochno opublikowała **59** artykułów, rozpraw naukowych, tekstów i monografii (jak podaje, czyni to łącznie: **736 stron**, w tym 139 współautorskich). Dorobek w tym okresie liczy **264 pkt.** - bez podziału na współautorów, (dane według bazy SKEP UZ).

Wśród publikacji są 3 monografie, w tym jedna autorska i 2 współautorskie; 27 rozdziałów w wydawnictwach zwartych, 18 (plus 5) artykułów w czasopiśmie i czasopiśmie recenzowanych. Wśród artykułów 11/18 tekstów opublikowano w czasopiśmie niepuktowanych. Należy podkreślić, że Habilitantka publikowała również teksty w czasopiśmie z listy ERIH (4 teksty); trzy teksty w materiałach pokonferencyjnych oraz była współredaktorką 3 prac zbiorowych/monografii.

Wszystkie teksty, jak pisze w autoreferacie, dotyczą dwóch obszarów: edukacji niższego i wyższego szczebla. Stanowią ogólny obraz szkoły z perspektywy doświadczeń ucznia/studenta i nauczyciela/pracownika akademickiego oraz warunków rozwoju jakie im tworzy instytucja edukacyjna, szczególnie we wzajemnych interakcjach komunikacyjnych, możliwości budowania, pomnażania, wykorzystania zasobów zespołowości uczniów/studentów.

Od czasu uzyskania tytułu naukowego doktora wzięła udział w: **38** konferencjach naukowych, **31** razy prezentując wystąpienia.

Podsumowując, jest to dorobek znaczny, spójny tematycznie i merytorycznie, zróżnicowany pod względem rodzajów i miejsca publikacji. Habilitantka jest niezwykle aktywnym uczestnikiem i organizatorem życia naukowego polskiego środowiska pedagogicznego, zwłaszcza młodszego pokolenia wchodzącego w świat nauki. Niezwykle kreatywna i zaangażowana w prace zespołów działających przy KNP, w działania Uczelni, Zakładu oraz środowiska lokalnego. Otwarta i pomocna każdemu, kto zwróci się do niej o pomoc.

3. Ocena zgłoszonego do zaopiniowania dorobku naukowego /cyklu publikacji składających się na projekt habilitacyjny/

Pani dr Ewa Bochno w autoreferacie zgodnie z wymogiem wskazania osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

przedstawiła do oceny cykl publikacji składających się na projekt habilitacyjny pt: *Zespołowość w środowisku uczniowskim i akademickim. Stan i perspektywy*

Jak podaje w przedstawionej do oceny dokumentacji: **cykl habilitacyjny tworzą 23 rozprawy naukowe (241 stron, w tym 78 współautorskich)**. Są to:

- 2 współautorskie monografie zawierające autorskie części (3 autorskie, 2 współautorskie),
- 2 redakcje prac zwartych (1 redakcja, 1 współredakcja),
- 9 artykułów w recenzowanych czasopismach punktowanych z listy MNiSW,
- 2 artykuły w pozostałych czasopismach,
- 8 rozpraw naukowych opublikowanych w recenzowanych pracach zwartych.

Układają się one w **dwa wiodące tematycznie obszary**:

- 1) *Szkoły trzech szczebli kształcenia jako miejsca doświadczania, tworzenia i pomnażania zasobów zespołowości uczniów,*
- 2) *Wspólnotowość uniwersytetu/w uniwersytecie - specyfika, możliwości, funkcjonowanie i ewoluowanie zasobów wybranych grup akademickich.*

Habilitantka w autoreferacie określiła klarownie i trafnie cel wieloletniego projektu, tj. zdiagnozowanie, opisanie i zinterpretowanie specyfiki i możliwości działań zespołowych uczniów w szkołach trzech szczebli kształcenia (szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum) oraz studentów i młodych pracowników nauki na uniwersytecie.

Prawidłowo pod względem poznawczym i metodologicznym określiła pytania, które legły u podstaw problematyki projektu. Były to pytania o specyfikę współczesnych wspólnot, o edukacyjny neotrybalizm, o usytuowanie jednostki między indywidualizmem a kolektywizmem wzajemnych relacji, o kierunek zmiany społeczeństwa i warunków edukacji.

Zamierzenia te tworzyły pole problemowe złożone z pięciu pytań:

- 1) Czy, komu i jaka zespołowość/wspólnota jest potrzebna i funkcjonuje/jest budowana w/przez uczniów/studentów - szkołę/uniwersytet?
- 2) Czy i w którą stronę ona ewoluuje?
- 3) Czy i jak służy swoim członkom/szkołę/uniwersytetowi/społeczeństwu?
- 4) Czy i jakim stopniu obecna szkoła/uniwersytet sprzyja/blokuje jej tworzenie/funkcjonowanie?
- 5) Czy i jak w obecnych warunkach zewnętrznych funkcjonowania szkoły/uniwersytetu możliwe jest tworzenie/budowanie/pomnażanie zasobów zespołowości/wspólnotowości uczniów/studentów?

Przedmiotem poszukiwań badawczych uczyniła edukacyjne (instytucjonalne) warunki funkcjonowania zespołu/wspólnoty oraz relacje i działania, które zespołowość/wspólnotowość budują i pomnażają.

Habilitantka przedstawiła listę tekstów budujących projekt habilitacyjny.

1. Cykl publikacji dotyczący obszaru pt. *Szkoły trzech szczebli kształcenia jako miejsca doświadczania, tworzenia i pomnażania zasobów zespołowości uczniów*

1.1. Wątek tematyczny związany ze specyfiką relacji rówieśniczych w szkole i jej uwarunkowaniami

Ewa Bochno, *Relacje rówieśnicze*, w: *Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji. Studium teoretyczno-empiryczne*, (red.) Maria Dudzikowa i Renata Wawrzyniak-Beszterda, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010, s. 199-228 (monografia)

Ewa Bochno, *Wizerunek relacji rówieśniczych i jego uwarunkowania*, w: *Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji. Studium teoretyczno-empiryczne*, (red.) Maria Dudzikowa i Renata Wawrzyniak-Beszterda, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010, s. 300-305 (monografia).

Ewa Bochno, *Relacje rówieśnicze w doświadczeniach uczniów szkół różnych szczebli*, "Edukacja: studia, badania, innowacje", 2011, nr 1, s. 77-84 (kserokopia)

Teksty w tej części dorobku ukazują cząstkowe wyniki z szerszych zespołowych badań w ramach, których analizowano również wizerunek relacji rówieśniczych w szkołach trzech szczebli kształcenia (szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum). Publikacje kreślą niepokojący wzór relacji rówieśniczych przeczący opiniom i badaniom, że grupa rówieśnicza w tym okresie jest istotna w kontekście konstruowania tożsamości, wypełnienia luki międzypokoleniowej. Rówieśnicy w tym okresie powinni stanowić punkt odniesienia między dzieciństwem a młodością. Natomiast w świetle wyników omawianych tu badań w obszarze relacji rówieśniczych najrzadszym doświadczeniem badanych było poczucie wsparcia w sytuacjach trudnych. Najgorzej sytuacja przedstawia się w gimnazjach. Struktura tekstów prawidłowa, teksty merytorycznie, metodologicznie poprawne. Według mojej wiedzy są to pierwsze badania tego typu w Polsce, które kreślą tak szeroki obraz zjawiska relacji rówieśniczych w kontekście przyjętych założeń i teorii.

1.2. Wątek tematyczny związany ze szkolnymi zasobami kapitału społecznego w odniesieniu do grup rówieśniczych i warunków ich budowania czy pomnażania

Ewa Bochno, *Szkolne zasoby zaufania*, w: Maria Dudzikowa, Sylwia Jaskulska, Renata Wawrzyniak-Beszterda, Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, Karina Knasiecka-Falbińska, Mateusz Marciniak, *Kapitał społeczny w szkołach różnego szczebla: diagnoza i uwarunkowania*, Kraków: Oficyna Wydaw. "Impuls", 2011, s. 123-147 (monografia)

Ewa Bochno, *Zaufanie jako kłopotliwe zobowiązanie nauczyciela? Pytanie z autorytetem w tle*, "Studia Pedagogiczne", 2011, LXIV, s. 187-202 (kserokopia)

Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, *Szkolny kapitał społeczny a jakość kultury szkoły*, w: Maria Dudzikowa, Sylwia Jaskulska, Renata Wawrzyniak-Beszterda, Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, Karina Knasiecka-Falbierska, Mateusz Marciniak, *Kapitał społeczny w szkołach różnego szczebla : diagnoza i uwarunkowania*, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2011, s. 192-230 (monografia)

Ewa Bochno, *Relacje rówieśnicze w szkołach różnego szczebla; dążenie do wspólnoty czy atomizacji? - głos w dyskusji*, "Przyszłość. Świat - Europa - Polska: Biuletyn Komitetu Prognoz "Polska 2000 Plus" przy Prezydium PAN" 2013, nr 1, s. 119-125 (kserokopia)

Ewa Bochno (red.), *School in Community. Community in School*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2013, ss. 214 (monografia)

W tekstach stanowiących poruszany wątek pojawiły się kolejne nowe, oryginalne związane z zespołowością perspektywy badawcze i interpretacyjne. Pierwsza dotyczy szkolnych zasobów zaufania (zarówno w odniesieniu do ich wielkości, jak i warunków ich tworzenia, czy pomnażania), jako jednego z wymiarów szkolnych zasobów kapitału społecznego, drugi jakości kultury szkoły jako ważnego środowiska konwersji kapitału. Jest to istotny, nowatorski wkład Habilitantki w dyscyplinę. Wykorzystanie w analizach kategorii: zespołowości, zobowiązania, jakości kultury szkoły, teorii kapitału społecznego, kapitału zaufania i jego potencjału edukacyjnego pozwoliło jej na wielokrotne i dogłębne analizy oraz weryfikacje podjętej w projekcie szeroko zakrojonej problematyki wspólnot i zespołowości w edukacji. Dodatkowo Habilitantka wykorzystwała za P. Bourdieu kategorię "szlachta szkolna", która nie funkcjonuje dotychczas jako kategoria badawcza czy interpretacyjna. Zastosowała ją z powodzeniem do opisu rzeczywistości szkolnej. Te wieloaspektowe analizy doprowadziły ją w połączeniu z kategoriami kapitału ludzkiego i zasobów materialnych szkoły, przy wykorzystaniu metod statystycznych do opisu i zinterpretowania związków statystycznie istotnych między zasobami szkolnego kapitału społecznego, a jakością kultury szkoły.

2. Cykl publikacji pt. *Wspólnotowość uniwersytetu/w uniwersytecie - specyfika, możliwości, funkcjonowanie i ewoluowanie zasobów wybranych grup akademickich*

Drugi cykl w dorobku związany ze wspólnotą uniwersytetu/w uniwersytecie jest najobszerniejszy i stanowi główną oś zainteresowań badawczych Habilitantki. Kształtuje zarazem nowe perspektywy badawcze i kolejny, zaawansowany już znacznie projekt nad którym aktualnie pracuje. Wątek wiąże problematykę zespołowości z instytucją uniwersytetu, istotną również z punktu widzenia pozostałych szczebli kształcenia,

przygotowującą kadry na potrzeby edukacji niższych szczebli. Uwzględnia również warunki i możliwości rozwoju i samorozwoju młodych pracowników nauki.

2.1. Wątek tematyczny związany z uniwersyteckimi/w uniwersytecie zasobami zespołowości/wspólnotowości w grupie studenckiej.

Ewa Bochno, *Relacje w grupie studenckiej*, w: Maria Dudzikowa, Renata Wawrzyniak-Beszterda, Sylwia Jaskulska, Mateusz Marciniak, Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, Karina Knasiecka-Falbińska, *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu: Diagnoza - interpretacje - konteksty*, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013, s. 42-64 (monografia)

Ewa Bochno, *Grupa studencka - jaka jest i po co? Komunikat z badań nad studentami V roku Uniwersytetu Adama Mickiewicza*, w: *Orientacje jakościowe w badaniach pedagogicznych, Zeszyty Naukowe Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk*; z. 15, (red.) Anna Gajdzica, Aleksandra Minczanowska, Małgorzata Stokłosa, Cieszyn - Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2011, s. 197-205 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Czy tylko rywalizacja i wyścig szczurów? Atmosfera w grupach studenckich (doniesienie z badań)*, *Tożsamość w społeczeństwie współczesnym: pop-kulturowe (re)interpretacje*, (red.) Agnieszka Gromkowska-Melosik, Zbyszko Melosik, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2012, s. 239-252 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Grupa studencka jako miejsce gromadzenia zasobów zaufania. Komunikat z badań*, w: *Codziennosc szkoły. Uczeń*, (red.) E. Bochno, I. Nowosad, M. J. Szymański, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2014, s. 169-181 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Zaufanie zgeneralizowane* w: Maria Dudzikowa, Renata Wawrzyniak-Beszterda, Sylwia Jaskulska, Mateusz Marciniak, Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, Karina Knasiecka-Falbińska, *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu: Diagnoza - interpretacje - konteksty*, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013, s. 112-116 (monografia)

Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, *Sieci relacji społecznych* w: Maria Dudzikowa, Renata Wawrzyniak-Beszterda, Sylwia Jaskulska, Mateusz Marciniak, Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, Karina Knasiecka-Falbińska, *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu: Diagnoza - interpretacje - konteksty*, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013, s. 91-100 (monografia)

Ewa Bochno, *W sieci - czy, po co i jakiej? Relacje w grupach studenckich - komunikat z badań*, "Rocznik Lubuski: Nowe tendencje w badaniach społecznych", 2013, tom 39, cz. 1, s. 87-100 (kserokopia)

Ewa Bochno. *Grupy studenckie - czy i jaka wspólnota?*, w: *Fabryki dyplomów czy universitas? O "nadwiślańskiej" wersji przemian w edukacji akademickiej*, (red.) Maria Czerepaniak-Walczak, Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013, s. 226-244 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Zespołowość w grupach studenckich. Bajka o żelaznym wilku?*, "Studia Pedagogiczne" 2013, t. LXV, s. 189-197 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Is a community of students possible at universities perceived as arcades, and how ?*, w: *School in Community. Community in School*, red. Ewa Bochno, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2013, s. 93-103 (monografia)

Ewa Bochno, *A Student Academic Conference Devoted to Bruner's Model of the Relation between Learning and Teaching*, "The New Educational Review", 2009, Vol. 17, No 1, s. 255-263 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Studenckie konferencje naukowe szansą na rozwijanie wyobraźni socjologicznej studentów*, "Dyskursy Młodych Andragogów", 2009, T. 10, s. 117-127 (kserokopia)

2.2. Wątek tematyczny związany z możliwościami budowania i pomnażania zasobów zespołowości młodych pedagogów pracujących w szkołach wyższych (szczególnie w odniesieniu do ich sytuacji naukowo-zawodowej).

Ewa Bochno, Alicja Korzeniecka-Bondar, (red.), *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego w środowisku naukowym. 25-lecie Letniej szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011, ss. 314 (monografia)

Ewa Bochno, *Mając na uwadze dobro dziecka ... O piątym (i nie tylko) Kabarecie Beche-co? Letniej Szkoły Młodych Pedagogów*, "Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN", 2014, nr 1, s. 117-134 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Zespół Samokształceniowy Doktorów praz KNP PAN*, "Rocznik Pedagogiczny", 2010, t.33, s. 97-100 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Adiunkt - intelektualista czy wyrobnik?* "Rocznik Pedagogiczny", 2009, t. 32, s. 157-165 (kserokopia)

Ewa Bochno, *Sens i bezsens "bycia" adiunktem. Refleksje z perspektywy doktorów pedagogiki*, w: *Pedagogika: zakorzenie i transgresja*, (red.) M. Nowak-Dziemianowicz, P. Rudnicki, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, 2011, s. 147-157 (kserokopia)

Maria Dudzikowa, Ewa Bochno, P. P. Grzybowski, A. Kola, Alicja Korzeniecka-Bondar, M. Wiśniewska-Kin, *Młodzi badacze o swoim doświadczeniu związanym z doskonaleniem warsztatu naukowego i pisarskiego (panel dyskusyjny)*, "Przegląd Badań Edukacyjny" 2013, nr 16, s. 113-145 (kserokopia)

Drugi cykl publikacji dotyczący wspólnotowości uniwersytetu/w uniwersytecie dotyczy głównie dwóch kwestii: 1) uniwersyteckich/ w uniwersytecie zasobów zespołowości/wspólnotowości w grupie studenckiej 2) możliwości budowania i pomnażania zasobów zespołowości młodych pedagogów pracujących w uczelniach wyższych.

Są to interesujące i zarazem nowatorskie analizy i sprawozdania z badań empirycznych grup studenckich, dotyczących możliwości pracy ze studentami, budowania ich/z nimi zasobów zespołowości/wspólnotowości. Wnioski z nich winny być brane pod uwagę podczas dyskusji nad kształtem edukacji akademickiej przez różne jej gremia: począwszy od wykładowców, władze dziekańskie i rektorskie na ministerstwie kończąc. Jest to szczególnie istotne w kontekście jakości kształcenia, aktywizacji studenta, włączania go w badania naukowe, zwłaszcza zespołowe. Wątek studenckich konferencji jest ważny, nie tylko ze względów poznawczych, ale i w świetle przepisów i tendencji oświatowych, które kładą nacisk na aktywizację i angażowanie studentów w prace badawcze i projekty naukowe i te wątki są również obecne w pracach pani dr Ewy Bochno.

Wyniki uzyskanych przez Habilitantkę badań rysują mało optymistyczny obraz relacji między studentami i ich mentorami. Ukazują: co najwyżej średnie wyniki zasobów zaufania w uczelniach, prywatyzację i dbanie głównie o własne interesy przez studentów, relacje o

charakterze „rynkowym”, homofilność grup, przeciętną spójność grup, klanowość, wspólnoty zadaniowe, „szatniowe”, itd.

Wnioski wyprowadzone z tych analiz i badań dr Ewa Bochno osadza w sytuacji zmiany modelu współczesnego uniwersytetu, do którego przenosi się metody zarządzania korporacyjnego, a to z kolei staje się podstawą dalszych analiz dotyczących funkcjonowania uniwersytetu, jego możliwości i warunków sprzyjających/blokujących zespołowość studentów. Na gruncie pedagogiki krytycznej podejmuje udaną, moim skromnym zdaniem, próbę odpowiedzi czy i jak możliwa jest zespołowość współcześnie w uniwersytecie? Istotny jest również wątek związany z analizą możliwości pracy dydaktycznej/budowania zespołowości studentów przez nauczycieli akademickich lub wykorzystania zespołowości jako metody pracy dydaktycznej. Wynikał on z naukowych zainteresowań problematyką zespołowości/wspólnotowości oraz jej własnej aktywności dydaktycznej i organizacyjnej

Teoretyczne perspektywy przyjęte do oglądu praktycznych działań ze studentami wpisały się na trwałe w dyskusję, w środowisku o relacjach w edukacji akademickiej. Wątek zainteresowania sytuacją młodych badaczy oraz możliwościami tworzenia naukowych wspólnot pojawił się, jak pisze w autoreferacie, dzięki wielokrotnemu uczestniczeniu w Letnich Szkołach Młodych Pedagogów, kierowanych przez wiceprzewodniczącą KNP PAN prof. M. Dudzikową. Habilitantka podjęła unikalne, kolejne badania dotyczące szeroko rozumianej sytuacji naukowo - zawodowej adiunktów zatrudnionych na uczelniach wyższych i uzyskała interesujące wyniki badań prezentowane i szeroko komentowane w środowisku pedagogicznym.

Podsumowując cały projekt habilitacyjny, należy stwierdzić, że teksty zostały dobrze wpisane w diagnozy współczesnego społeczeństwa i funkcjonowania w ramach niego grup/wspólnot w instytucjach edukacyjnych na poszczególnych szczeblach kształcenia . Habilitantka trafnie dobrała kategorie pojęciowe i konstrukty teoretyczne (autoreferat s.11-12). W tekście odnajdujemy odniesienia do nich w zakresie zarówno założeń teoretycznych, metodologicznych jak i interpretacji wyników badań. Wyniki badań zostały opracowane i zinterpretowane niemal wzorcowo. Dla recenzenckiej rzetelności muszę wytknąć pewne obszernie, dosłowne powtórzenia w pracach, zwłaszcza w tekstach: *Ewa Bochno, Adiunkt - intelektualista czy wyrobnik? "Rocznik Pedagogiczny", 2009, t. 32, s. 157-165; Ewa Bochno, Sens i bezsens "bycia" adiunktem. Refleksje z perspektywy doktorów pedagogiki, w:*

Pedagogika: zakorzenie i transgresja, (red.) M. Nowak-Dziemianowicz, P. Rudnicki, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, 2011, s. 147-157. Habilitantka oprócz powtórzeń nie uniknęła w tekstach pewnych potoczności i skrótów myślowych, które w języku praktyki pedagogiczne są do przyjęcia ale w tekstach naukowych powinny być raczej unikane.

4. Odniesienie do wybranych kryteriów oceny osiągnięć naukowych i badawczych kandydata ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Inne parametry oceny dorobku naukowego dr Ewy Bochno kształtują się następująco:

1) Opracowania i ekspertyzy

Ewa Bochno, (2006), *Rozmowa: Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, T. 5: R - St, Wydawnictwa Akademickie "Żak", Warszawa, s. 445-453. /opracowanie hasła do encyklopedii, wkład - 100.%.)

2) **sumaryczny impact factor według listy Journal Citation Reports (JCR)**, zgodnie z rokiem opublikowania: *The New Educational Review: 2009: IF 0,064*

3) **liczba cytowań według bazy Web of Science (WoS)** - brak

4) **indeks Hirscha według Web of Science** - 2

5) **kierowanie międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach.**

Habilitantka była wykonawcą w projekcie pt. „*Studenci I – go roku UAM 2005 – 2009/10. Doświadczenia szkolne I – go rocznika reformy edukacji a zmiany zasobów jego kapitału w warunkach szkoły wyższej*” termin: 22.05.2007 – 22.05.2010, grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Numer Projektu Badawczego: P 107 030 32/3821. Umowa nr 3821/H03/2007/32. Uczestniczyła we wszystkich etapach badań: od projektu po interpretację i publikację wyników

6) **międzynarodowe i krajowe nagrody za działalność naukową albo artystyczną: łącznie uzyskała w okresie po doktoracie: 4 nagrody Rektora UZ:**

Nagroda indywidualna II stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego za osiągnięcia w pracy naukowo – badawczej za rok 2004, a w szczególności za książkę pt.: *Rozmowa jako metoda oddziaływania wychowawczego. Studium teoretyczno – empiryczne*, Kraków 2004: Oficyna Wydawnicza Impuls (s. 211.- ISBN: 83-7308-441-X)

Nagroda zespołowa III stopnia Rektora Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, rok 2011 dla Autorów publikacji *Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji. Studium teoretyczno – empiryczne*, red. M. Dudzikowa, R. Wawrzyniak-Beszterda. Tom 1, Kraków: Impuls 2010 (E. Bochno, *Relacje rówieśnicze*, s. 199-228 .- ISBN: 978-83-7587-543-0; Ewa Bochno, *Wizerunek relacji rówieśniczych i jego uwarunkowania*, s. 300-305 .- ISBN: 978-83-7587-543-0; E. Bochno, I. Bochno, *Zasoby środowiskowo-szkolne (część II)*, s. 95-116 .- ISBN: 978-83-7587-543-0)

Nagroda zespołowa III stopnia Rektora Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, rok 2013 dla Autorów publikacji *Tożsamość w społeczeństwie współczesnym: pop-kultuowe (re)interpretacje*, red. A. Gromkowska-Melosik, Z. Melosik, Kraków: Impuls 2012. (Ewa Bochno, *Czy tylko rywalizacja i wyścig szczurów? Atmosfera w grupach studenckich (doniesienie z badań)* s. 239-252 .- ISBN: 978-83-7587-954-4)

Nagroda zespołowa III stopnia Rektora Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, rok 2014, dla Autorów publikacji Maria Dudzikowa, Renata Wawrzyniak-Beszterda, Sylwia Jaskulska, Mateusz Marciniak, Ewa Bochno, Ireneusz Bochno, Karina Knasiecka-Falbińska, *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu : Diagnoza-interpretacje - konteksty /* .- Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013 .- 448 s. - (Maturzyści 2005 - Studenci UAM w Poznaniu ; tom 4) .- ISBN: 978-83-7587-573-7.

7) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych.

Habilitantka brała udział w **38** konferencjach naukowych, **31** razy prezentując wystąpienia głównie na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Podsumowując część dotyczącą wybranych kryteriów oceny dorobku naukowego, można stwierdzić, że habilitantka spełnia większość kryteriów oceny osiągnięć osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Jest autorką publikacji w czasopiśmie na liście JCR oraz ERIH. Sumaryczny impact factor wynosi w **2009: IF 0,064** oraz indeks Hirscha według Web of Science – **2**. Uczestniczyła w dużym i projekcie badawczym – wielokrotnie nagradzanym za efekty. Brała niezwykle czynny udział w licznych konferencjach międzynarodowych i krajowych (31 wystąpień). Opracowała hasło do ważnej dla środowiska pedagogicznego i nie tylko encyklopedii. Jej aktywność w tym względzie charakteryzuje się systematycznością i dużym poziomem zaangażowania w sprawy nauki i jej organizacji.

5. Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzującego wiedzę oraz współpracy międzynarodowej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Do osiągnięć dr Ewy Bochno w wyróżnionych zakresach działalności należą:

1) udział w komitetach organizacyjnych konferencji

Habilitantka wielokrotnie brała udział w komitetach organizacyjnych konferencji

XVIII Letnia Szkoła Młodych Pedagogów pt. W poszukiwaniu nowoczesnej szkoły. Konteksty teoretyczne, metodologiczne i empiryczne, 2004, Zielona Góra - Łągow Lubuski, zastępczyni Sekretarz LSMP.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. Codziennność szkoły. Teoria - Badania - Praktyka, 2013, Zakopane, przewodnicząca komitetu organizacyjnego,

Ogólnopolskie Seminaria Naukowe Zespołu Samokształceniowego i Samopomocy Koleżeńskiej Doktorów pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN (**23 - krotnie**), z prof. zw. dr hab. M. Dudzikową (opiekunem naukowym Zespołu)

- organizacja i prowadzenie.
- 2) **otrzymane nagrody i wyróżnienia**
 Dr Ewa Bochno uzyskała 2 nagrody indywidualne Rektora **za osiągnięcia w pracy dydaktycznej** oraz 1 nagrodę indywidualną I stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego za osiągnięcia w **pracy organizacyjnej**.
- 3) **udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism**
 Habilitantka pełni funkcję zastępczyni Redaktor Naczelnej czasopisma „*Parezja*”. Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Jest sekretarzem angielskojęzycznej serii wydawniczej *International Forum for Education* (Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń).
- 4) **członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych**
 Habilitantka jest członkiem Lubuskiego Towarzystwa Naukowego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, członkini Głównej Komisji Rewizyjnej Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Warszawie oraz członkini Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Zielonej Górze.
 Przewodnicząca Prezydium Zespołu Samokształceniowego i Samopomocy Koleżeńskiej Doktorów pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – naukowa opieka: prof. zw. dr hab. M. Dudzikowa. członkini Zespołu Zadaniowego Pedagogiki Szkolnej przy KNP PAN prowadzonego przez prof. zw. dr hab. M. Dudzikową.
- 5) **osiągnięcia dydaktyczne w zakresie popularyzacji nauki**
 Habilitantka przygotowała 6 artykułów popularnonaukowych. Organizuje i prowadzi projekty miejskie dla dzieci. Organizuje i prowadzi wykłady i warsztaty dla nauczycieli i uczniów różnych szkół ponadgimnazjalnych.
- 6) **opieka naukowa nad studentami**
 Habilitantka wykazała promotorstwo 32 prac magisterskich i 33 prac licencjackich. Jest opiekunem Koła Naukowego Pedagogów Wolontariuszy (naukowa opieka nad badaniami studentów, współorganizacja konferencji studenckich). Ponadto uzyskuje wysoką studencką ocenę ewaluacyjną prowadzonych przez nią zajęć.
- 7) **opieka naukowa nad doktorantem w charakterze promotora pomocniczego**
 Otwarty przewód doktorski (mgr Magdalena Brzozowska, *Uczniowskie firmy w systemie edukacyjnym Niemiec*, Promotor: dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ, Uchwała

Nr XIV/8/2013 Rady Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytetu Zielonogórskiego, z dnia 24 września 2013)

- 8) **staże w zagranicznych ośrodkach lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich.** W zakresie współpracy z zagranicą Habilitantki można wymienić jej uczestnictwo w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych. Wyjazdy z wykładami w ramach programu Erasmus (4) do Niemiec i na Łotwę.
- 9) **udział w komisjach eksperckich.** Habilitantka jest członkinią Komisji ds. Polityki Szkolnictwa Wyższego pod patronatem KNP PAN
- 10) **inna działalność (społeczna).**

Na przykład: koordynacja akcji krwiodawczych, juror w konkursach, udział w radach rodziców.

W pozostałych kryteriach oceny” tj. udział w konsorcjach i sieciach badawczych, kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych oraz we współpracy z przedsiębiorcami, recenzowanie projektów międzynarodowych i krajowych, recenzowanie publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych - nie odnotowałam informacji w przedstawionej mi dokumentacji.

Podsumowując: W odniesieniu do oceny tej części dorobku należy podkreślić, iż dorobek w tym zakresie jest znaczny, spójny z podjętą problematyką badawczą i postawą prospołeczną. Habilitantka w zakresie szeroko rozumianej działalności dydaktycznej wykazuje ogromną aktywność i zaangażowanie. Spełnia niemal wszystkie kryteria oceny osiągnięć w ocenianym w tym miejscu dorobku. Jest opiekunem kół naukowych, aktywizuje środowisko studenckie poprzez badania naukowe i konferencje. Jest wysoko oceniana przez studentów za jakość kształcenia. Popularyzuje naukę w różnych środowiskach, prowadząc warsztaty dla nauczycieli, uczniów, publikując teksty popularnonaukowe. Jest aktywnym członkiem rad redakcyjnych oraz organizacji i stowarzyszeń naukowych. Spełnia również kryterium bycia opiekunem naukowym prac magisterskich oraz jest promotorem pomocniczym w 1 przewodzie doktorskim. Jej działalność na polu współpracy międzynarodowej jest istotna (wyjazdy i staże naukowe w ramach programu Erasmus, publikacja obcojęzyczna). Docenieniem jej kompetencji w tym zakresie są nagrody Rektora za działalność dydaktyczną i organizacyjną.